

kappenkaart

Hoofdstraat
zuidzijde

75

77

79

81

83

85

87

De overige complexen zijn opgedeeld in kleinschaliger delen die aansluiten op de schaalgrootte van de individuele panden.

In zijn geheel kan het studiegebied onderscheiden worden als sterker verdicht dan het deel van de Hoofdstraat ten westen van het studiegebied.

De bebouwing staat dichter naast elkaar en de open ruimte tussen de voorgevels is smaller (veel bebouwing zonder voortuin en smal wegprofiel).

De samenhang wordt dus voor een belangrijk deel bepaald door kleinschaligheid en de verdichting van de stedenbouwkundige structuur.

kapvormen

- 30 panden met zadeldak haaks op de Hoofdstraat
- 20 panden met schilddak of langskap
- 7 panden met een samengestelde kap
- 6 panden met een plat dak

kapvormen

De nokrichtingen en dakvormen zijn sterk wisselend, de daken dragen dan ook bij aan de aanwezige grote beeldvariatie. Grote dakoverstekken werken verstorend.

mate van plastic

- 40 panden geen plastic, dus een vlakke gevel
- 15 panden een beetje plastic in de voorgevel
- 6 panden met duidelijke plastic in de voorgevel
- rijbebouwing met 3 erkers aan de voorgevel
- appartementengebouw met grootschalige plastic in de voorgevel

mate van plastic

In de gevels is weinig tot geen plastic. Hierdoor ontstaat rust in het straatbeeld, wat bijdraagt aan de samenhang tussen de bebouwing. De panden met opvallende plastic en sterk overstekende dakranden werken verstorend in het straatbeeld. De dakranden en geleding van nr. 44, de erkers van de rijbebouwing nr. 48/52 en de grote erkers en balkons van het appartementengebouw nr. 84 zijn voorbeelden hiervan. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat hoe dichter aan de weg hoe sterker plastic in de gevel storend is in de samenhang in het straatbeeld.

omschrijving van de bouwstijl

- 17 panden traditionele architectuur van grote kwaliteit
- 23 panden eenvoudige traditionele architectuur of daarvan afgeleid
- 5 panden specifieke vooroorlogse stijlen: Amsterdamse school, Jugendstil, jaren '30 stijl en eclectisch
- 7 panden naoorlogse modernistische, zakelijke en expressieve stijlen

89

91

93

95

kaart met kleurstellingen

Hoofdstraat
noordzijde

88

90

92

108

110

gevelcompositie: indeling en raamopeningen

- 26 panden verticale gevelindeling en verticale raamopeningen
- 15 panden neutrale gevelindeling
- 11 panden horizontale gevelindeling, brede luifels, horizontale raamopeningen, bandramen of grote glaspuien

Circa 10 panden die nu een neutrale of horizontale gevelindeling hebben hadden van oorsprong een verticale gevelindeling en zijn verbouwd.

bouwstijl en gevelcompositie

Het overgrote deel heeft een traditionele architectuur of is daarvan afgeleid, wat tot samenhang leidt, maar de variaties en kwaliteitsverschillen binnen deze traditionele architectuurstijl zijn zo groot dat de samenhang beperkt is. Een aantal van de panden met een traditionele architectuur van grote kwaliteit zijn zeer bepalend in het beeld, dit zijn meestal de grotere gebouwen met specifieke functies, zoals de voormalige herberg en notarisswoning. De specifieke voor- en naoorlogse architectuurstijlen vergroten de variatie. De gevelcomposities zijn hoofdzakelijk verticaal of neutraal. De voorgevels zijn naar de Hoofdstraat gericht, hier is ook de entree. Bij enkele panden is dit niet het geval, wat geen probleem is bij panden waarbij toch duidelijk de straatgevel als voorgevel is vormgegeven, maar het is wel minder passend. Enkele panden met een zakelijke, modernistische of expressieve stijl vormen opvallende uitzonderingen in het straatbeeld, vooral die met een sterke horizontale gevelcompositie. Deze panden verbrekken de samenhang in de Hoofdstraat.

materiaal en kleurstelling van gevels

- 37 panden met rode baksteengevels
 - 17 panden met wit geschilderde baksteengevels of witte gestuukte gevels
 - 6 panden met gele, of lichte baksteengevels
 - 3 panden met houten en/of glazen gevels in grijs, wit en blauw
- Veel witgeschilderde gevels hadden van oorsprong een baksteenkleur.

materiaal en kleurstelling gevels

Er is een grote samenhang in materiaalgebruik, bijna alle panden hebben bakstenen gevels, de meeste roodkleurig. Toch is er sprake van een tweedeling in het beeld, doordat opvallend veel panden wit (geschilderd) zijn. Deze witte panden zijn sterk opvallend, maar doordat er zoveel zijn geven ze over het geheel genomen een samenhang in het straatbeeld en vormen ze een karakteristiek van de Hoofdstraat. De panden met rode baksteengevels met deels witte accenten versterken de variatie en vormen de schakels in de samenhang tussen baksteenkleurige en witte panden. De bakstenen gevels in geeltinten en de houten gevels verbreden de variatie, maar een aantal is minder passend.

ornamenten en details

reclame en bedrijfsuitingen

Hoofdstraat
zuidzijde

97

97a

97b

98

materiaal en kleurstelling van daken

- 43 panden met grijze dakpannen
- 12 panden met rode dakpannen
- 2 panden met paarse dakpannen
- 1 pand met zinken dakbedekking

Meer dan de helft van de panden heeft geglazuurde dakpannen.

materiaal en kleurstelling daken

Nagenoeg alle daken zijn pannendaken en circa 75% van de daken zijn grijs: dit zorgt voor samenhang. Deze samenhang wordt genuanceerd doordat vele pannendaken geglazuurd zijn, alsmede door 12 panden met rode pannendaken die sterker opvallen.

ornamenten en details die bijdragen aan de expressie

- 28 panden geen ornamenten
- 14 panden enkele ornamenten of versierende details
- 14 panden met ornamenten of versierende details
- 7 panden zeer rijk geornamenteerd en bijzondere details

Er zijn opvallend veel panden (35) met ornamenten en versierende details, van eenvoudig tot zeer rijk. Deze panden maken het beeld van de Hoofdstraat rijker en gevarieerder. Deze panden geven de straat ook geschiedenis, vertellen over een rijk of bijzonder verleden. Ze zijn bepalend voor het beeld van Grootegast. Bij een aantal panden zijn de ornamenten of detaillering helaas weggeschilderd. 28 panden hebben geen ornamenten of versierende details. Bij panden met een bescheiden uitstraling is dit geen enkel bezwaar omdat ze rust brengen. Het is ongewenst dat panden die wel sterk opvallen door plaatsing, schaal of kleurstelling kaal of grof zijn van detaillering. De karakteristiek van de Hoofdstraat wordt hiermee niet ondersteund.

reclame en bedrijfsuitingen van winkels/bedrijven

- 9 panden met kleine bedrijfsuitingen
- 7 panden met gemiddelde bedrijfsuitingen, meestal uithangborden en bedrijfsnamen op de gevel
- 10 panden met opvallend grote bedrijfsuitingen, vooral luifels
- circa 5 panden met uitstallingen of terrassen

Op 26 panden zijn bedrijfsuitingen aanwezig. Dit varieert van kleine naam-borden tot zeer grote luifels en grote geveldelen in signaalkleuren. De winkel- of horecafunctie is in veel gevallen moeilijk te combineren (vooral door grote glasvlakken) met de oorspronkelijke architectuur van de bebouwing, die meestal een woonhuiskarakter heeft. Er zijn voorbeelden waarbij de relatie tussen begane grond en de verdieping in de gevel is verstoord. Onder meer door luifels en opvallende reclame. Vooral luifels zijn moeilijk inpasbaar, omdat deze meestal een horizontale belijning geven.

105

107

109

111

113

115

Er zijn voorbeelden waar is gelet op het totaalbeeld van de gevel en waar de architectuur onderdeel is van de uitstraling van de winkel (voorbeeld nr. 89).

bijzonderheden

- 5 opvallend diepe voorerven
- 11 opvallend hogere voorgevels
- enkele bijzondere topgevels
- 6 voorgevels met een erker
- blinde gevels van het gemeentehuis (rechterdeel)
- toren van het gemeentehuis (97)
- 18 panden met grote luifels bij winkelfuncties
- 4 panden met opvallend grote dakoverstekken
- enkele bijzondere raamomrandingen
- een glazen dakkapel
- een vrijstaande glazen entreeluifel

De bijzonderheden verrijken over het algemeen het straatbeeld en de rijkdom in vormtaal. Een aantal bijzonderheden vormt echter een onderbreking in de samenhang. Dit geldt bijvoorbeeld voor de diepe voortuin van de voormalige notariswoning (92). Hoewel dit een schitterend pand is met een mooie tuin ontstaat hierdoor een gat in de samenhang van de noordelijke straatwand. Ook de gevels van het nieuwe deel van het gemeentehuis vormen een onderbreking, doordat er geen ramen naar de Hoofdstraat zijn gericht. Een blinde gevel die de samenhang in het straatbeeld verstoort. Ook veel van de grote luifels bij winkels zijn dusdanig opvallend dat ze de samenhang in het straatbeeld onderbreken.

Hoofdstraat
noordzijde

124

126

2.3. Conclusies beeldkarakteristieken

Kenmerkend voor het straatbeeld van de Hoofdstraat is de grote variatie tussen de panden. De samenhang in het straatbeeld wordt ook bepaald door deze variatie, die wordt gekenmerkt door kleinschaligheid en individualiteit. Te grootschalige of repeterende architectuur past niet in deze karakteristiek. Naast de variatie speelt ook een aantal terugkerende beeldkenmerken een rol in de samenhang. De belangrijkste zijn het regelmatig voorkomen van zadeldaken haaks op de straat, de verticale gevelcompositie en het afwisselende materiaalgebruik van rode baksteen en witte gevels of geveldelen. Panden die deze hoofdelementen niet hebben ondersteunen meestal niet de karakteristiek van de Hoofdstraat. Daarnaast leveren veel reclame- en bedrijfsuitingen van winkels geen positieve bijdrage aan het beeld van de hoofdstraat. Hieronder is een opsomming gegeven van de kenmerkende beeldkarakteristieken en de verstorende beeldkenmerken.

opsomming kenmerkende positieve beeldkarakteristieken bebouwing

- vrijstaande of individuele gevel in straatwand
- 1 / 1½ / 2 bouwlagen
- gevelbreedte variërend tussen 5 en 12 meter
- geen of klein voorerf, enkele opvallend grote voortuinen
- kapvorm afwisselend zadeldak haaks op de straat en schilddak/ langskap evenwijdig aan de straat
- geen of weinig plastic in de gevel
- variabele traditionele stijl bepaalt het algemene beeld, daarnaast ook enkele bijzondere panden met rijke architectuur (traditioneel, Jugendstil, eclectisch, Amsterdamse school, modernistisch en expressief plastisch)
- overwegend verticale gevelcomposities en raamopeningen
- voorgevel op de Hoofdstraat gericht, voordeur in de voorgevel
- rode baksteengevels of witte (geschilderde/gestucte) gevels
- (geglazuurde) grijze pannendaken en enkele rode pannendaken
- veel panden met ornamenten en versieringen

verstorende beeldkarakteristieken

- brede bebouwing zonder individualiteit/geleding in de gevels, dit speelt vooral bij complexen, bijvoorbeeld de winkelboog (nr. 109 t/m 113)
- repetitie van eendere gevels (zowel maatvoering als uitstraling)
- gevels breder dan 12 meter
- meer dan 2 of 3 schilddaken/langskappen naast elkaar
- platte daken
- meer dan bescheiden plastic in de gevel en grote dakoverstekken
- overheersend horizontale gevelcompositie of raamopeningen
- (bijna) blinde gevels of zijgevels aan de Hoofdstraat
- entree niet in de voorgevel aan de Hoofdstraat
- gele baksteengevels of andere kleuren gevels die afwijken en niet harmoniëren met de rode baksteentinten en de witte gevels
- overheersende bedrijfsuitingen en luifels

Hoofdstraat
zuidzijde

117

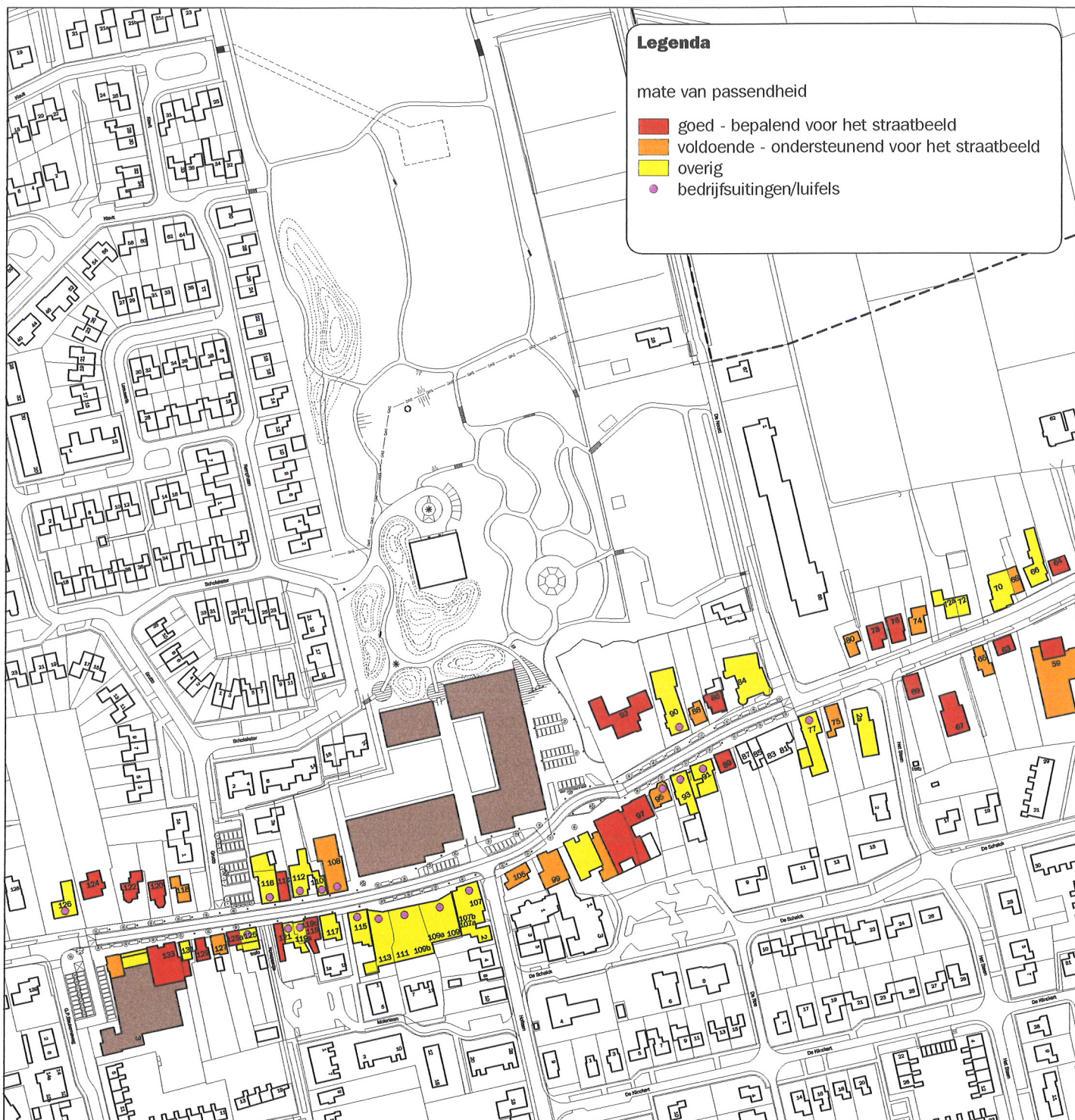
119

119a

121

125

toetsingskaart

Hoofdstraat
zuidzijde

125a

127

129

131

toetsingskaart

Op de toetsingskaart is de mate van passendheid van de panden in het straatbeeld aangegeven. Deze toetsing is gebaseerd op het voorkomen van de kenmerkende beeldkarakteristieken of de verstorende beeldkarakteristieken. De panden zijn ingedeeld in 4 categorieën, van goed tot sterk afwijkend ten opzichte van de kenmerkende beeldkarakteristiek.

goed

Panden met de kenmerkende beeldkarakteristieken en een architectuur met ornamenten en versieringen zijn ingedeeld in de categorie goed. Deze panden zijn bepalend voor het karakteristieke straatbeeld. Hieronder vallen ook bijzondere gebouwen met een cultuurhistorische betekenis. Deze gebouwen worden bij de ambities ten aanzien van bijzondere locaties/gebouwen nader beschreven.

voldoende

Panden met de kenmerkende beeldkarakteristieken maar van een eenvoudige architectuur en weinig of geen ornamenten of versieringen zijn ingedeeld in de categorie goed. Ook als panden één verstorende beeldkarakteristiek van ondergeschikt belang hebben, zijn ze in deze categorie ingedeeld. Deze panden worden als ondersteunend voor het karakteristieke straatbeeld gezien.

overig

Panden zonder kenmerkende beeldkarakteristieken of met verstorende beeldkarakteristieken zijn in de categorie overig ingedeeld. Deze panden werken niet mee aan de samenhang in het beeld van de Hoofdstraat. Twee opvallende gebouwen hebben geen kenmerkende beeldkarakteristieken, maar zijn ruimtelijk wel passend. Het gaat om het expressieve appartementengebouw op nummer 84, dat de zijstraat De Noord markeert en de entreepartij van de supermarkt op nummer 133, die door de kapvorm toch in de schaal en sfeer van de Hoofdstraat past.

bedrijfsuitingen/luifels

Panden met bedrijfsuitingen in het straatbeeld, zoals opzichtige luifels of winkelpuien die niet passen in de gevelopbouw of een sterke horizontale belijning hebben.

133

133/3

einde straatbeelden